

POSTANOWIENIE

28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 28 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa J. G.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej P.
spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 27 stycznia 2022 r., I ACa 256/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5400,00 (pięć
tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i drugą spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materiałnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Skarżąca przedstawione wątpliwości ujęła w pytaniach: „Czy w świetle art 4 ust 2 Dyrektywy oraz art. 385¹ § 1 KC, w sytuacji w której konsument będący stroną kwestionowanej przez niego umowy kredytu denominowanego do waluty obcej z uwagi na jego osobiste uwarunkowania, wykształcenie, doświadczenie życiowe, poziom wiedzy, ustalone przez sąd, miał świadomość ryzyka związanego z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej, w tym świadomość ryzyka ekonomicznego związanego z wahaniami kursów walut, a także, że wysokość kursu kupna oraz sprzedaży waluty obcej ustalana będzie na podstawie Tabeli kursów Banku, w tym w szczególności świadomość: że w zależności od zmian kursu wymiany zmiana parytetu pomiędzy walutą rozliczeniową a walutą spłaty może pociągać za sobą niekorzystne konsekwencje dla jego zobowiązań finansowych, rzeczywistego ryzyka, na które narażony jest on w trakcie całego okresu obowiązywania umowy w razie deprecjacji waluty, w której otrzymuje on wynagrodzenie, standard przejrzystości postanowień umownych dot. głównego świadczenia umowy jest

zachowany, jeżeli postanowienia umowne sporządzone są w sposób językowo oraz gramatycznie jasny i zrozumiały, a Bank poinformował konsumenta o takim ryzyku, co zostało przez konsumenta potwierdzone stosownym oświadczeniem?”.; „Czy w świetle art. 4 ust. 1 Dyrektywy oraz art. 385² KC, przy ocenie zgodności postanowienia umowy w zakresie ich nieuczciwego charakteru brać należy pod uwagę takie okoliczności jak osobiste uwarunkowania konsumenta będącego stroną kwestionowanej umowy kredytu denominowanego do waluty obcej, jego poziom wiedzy, doświadczenie życiowe oraz wykonywaną działalność gospodarczą, które potwierdzają, że konsument w chwili zawarcia umowy miał świadomość ryzyka związanego z zaciągnięciem kredytu denominowanego do waluty obcej, w tym świadomość ryzyka ekonomicznego związanego z wahaniami kursów walut, a także wiedzę, że kursy ustalane będą w oparciu o Tabele kursów Banku”.

Przedstawione przez skarżącą kwestie nie stanowią istotnych zagadnień prawnych, a przepisy ich dotyczące były przedmiotem wykładni Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Sądu Najwyższego. Problemy sformułowane przez skarżącą obecnie można zatem uznać za wyjaśnione.

Wskazuje się, że klauzule waloryzacyjne, które nie zostały wyrażone w umowie kredytu w sposób jasny i precyzyjny, podlegają badaniu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c. W orzecznictwie TSUE wyjaśniono, iż wymaganie wyrażenia warunku umownego prostym i zrozumiałym językiem nakazuje, aby umowa przedstawiała w sposób przejrzysty konkretne działanie mechanizmu, do którego odnosi się ów warunek, a także, w zależności od przypadku, związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach, tak aby konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne. Postanowienia umowy określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na złotówki przy wypłacie kredytu, jak i spłacanych rat na walutę obcą, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych.

Odnosząc się do problematyki obowiązków informacyjnych banków w orzecznictwie uznano, że nie jest wystarczające wskazanie w umowie, iż ryzyko

związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca oraz odebranie od strony oświadczenia, zawartego we wniosku o udzielenie kredytu, o standardowej treści, że została poinformowana o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjęła do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Wprowadzenie do umowy kredytowej zawieranej na wiele lat, na nabycie nieruchomości stanowiącej z reguły dorobek życia przeciętnego konsumenta, mechanizmu działania ryzyka kursowego, wymaga szczególnej staranności banku w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z oferowanym kredytem, tak by konsument miał pełne rozeznanie konsekwencji ekonomicznych zawieranej umowy. Przedkontraktowy obowiązek informacyjny w zakresie ryzyka kursowego powinien zostać wykonany, w sposób jednoznacznie i zrozumiale unaoczniający konsumentowi, który z reguły posiada elementarną znajomość rynku finansowego, że zaciągnięcie tego rodzaju kredytu jest bardzo ryzykowne, a efektem może być obowiązek zwrotu kwoty wielokrotnie wyższej od pożyczonej, mimo dokonywania regularnych spłat (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18, OSP 2021, nr 2, poz. 7). Uznanie postanowienia umownego za niedozwolone nie jest uzależnione od indywidualnych cech konsumenta, takich jak poziom jego wykształcenia lub zakres doświadczenia.

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[as]

(M.K.)

